

Klachtnummer: 150924.01

Beslissing van de Klachtencommissie van het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM)

xxx, wonende te xxx, hierna te noemen: klager

tegen

xxx, gevestigd te xxx, hierna te noemen: de filmdistributeur

Audiovisuele productie: bioscoopfilm 'Maze Runner: The Scorch Trials', hierna te noemen: de film

1. De procedure

Klager heeft op 24 september 2015 een klacht ingediend over de film.

De klacht is in eerste instantie behandeld door het bureau van Kijkwijzer. Het bureau heeft de film bekeken en de filmdistributeur geadviseerd de classificatie binnen 3 werkdagen aan te passen van 12 jaar naar 16 jaar. De filmdistributeur heeft het advies van het bureau niet binnen de gestelde termijn overgenomen. Wanneer een classificatie niet binnen de gestelde termijn wordt overgenomen, wordt de klacht voorgelegd aan de Klachtencommissie.

De voorzitter van de Klachtencommissie heeft de klacht op formele aspecten getoetst en bepaald dat de klacht voorshands in behandeling kan worden genomen.

Bij brief van 28 september 2015 heeft de filmdistributeur gemotiveerd aangegeven het advies van het bureau niet te zullen overnemen. Deze brief is bijgevoegd aan het dossier en op 29 september 2015 ter kennisname aan de klager gestuurd. Er zijn nog drie andere klachten tegen de film ingediend bij het bureau. Die klachten hebben dezelfde strekking als de onderhavige klacht en zullen om die reden niet op een zitting worden behandeld. De klagers van de identieke klachten zijn hiervan op de hoogte gesteld. De uitspraak in de onderhavige zaak zal ter informatie worden toegestuurd aan de klagers van de identieke klachten.

De Klachtencommissie heeft de klacht behandeld in haar zitting van dinsdagmiddag 6 oktober 2015. Twee vertegenwoordigers van de filmdistributeur zijn op de zitting verschenen. Klager heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid zijn standpunt mondeling toe te lichten.

2. De film

De film gaat over een groep jonge mensen die op zoek gaan naar aanwijzingen over de geheimzinnige en machtige organisatie WCKD. De tocht voert ze door de 'Scorch', een troosteloos landschap. Tijdens hun zoektocht komen er verschillende

gevaarlijke hindernissen op hun pad. Ze ontdekken dat WCKD een schokkend plan voor hen in petto heeft.

De filmdistributeur heeft de film op 2 september 2015 geclassificeerd met behulp van het op dat moment geldende classificatieformulier. De film heeft de classificatie 12 op basis van geweld en angst.

3. De klacht

Klager heeft zijn klacht als volgt toegelicht. Hij heeft de film samen met zijn zoon van 13 jaar bekeken. Voor hij naar de film ging heeft hij het Kijkwijzeradvies goed bekeken. Klager heeft deel 1 op Dvd gezien. Deze had dezelfde leeftijdskeuring (12 jaar). Klager geeft aan dat de film redelijk schokkende scènes bevat met veel zombies, die achter meerdere jongeren aan lopen. Tijdens deze scènes zag klager meerdere ouders met kinderen de zaal verlaten, omdat ze de film waarschijnlijk te schokkend vonden. Klager geeft verder aan dat het net leek alsof ze naar een horrorfilm zaten te kijken. Tijdens de film schrok hij meerdere malen goed van sommige zombies. Klager geeft verder aan dat er in de film drugs gebruikt worden. Na de film sprak klager meerdere ouders die het ook een heftige film vonden voor kinderen. Zijn zoon heeft er niet fijn van geslapen. Klager is van mening dat deze film niet geschikt is voor kinderen boven de 12 jaar, aangezien hij van mening is dat het een horrorfilm is.

4. Het verweer

In haar brief van 28 september 2015 voert de filmdistributeur, kort gezegd, het volgende aan.

De film is naar eer en geweten geclassificeerd op 12 jaar op basis van geweld en angst. Het advies is gebaseerd op het antwoord op vraag 3.12.1 (spelen de angstwekkende situaties zich af in een alledaagse omgeving?). De omgeving waarin de angstwekkende scènes zich afspelen is geen alledaagse omgeving.

De film is gebaseerd op een boekenreeks en richt zich primair op zogenaamde 'young adults', de generatie 12- tot 18-jarigen. De verhalen spelen zich af in een post-apocalyptische fantasiewereld, in deel 1 is dat de "Maze" en in het tweede deel de "Scorch". Dit zijn geen alledaagse omgevingen.

Het advies (van het bureau) spreekt over een "voor kinderen alledaagse omgeving". Voor kinderen jonger dan 12 jaar is het wellicht minder eenvoudig om een onderscheid te maken tussen de wereld van "The Scorch" en een alledaagse omgeving. Maar voor kinderen van 12 jaar en ouder (voor zover je überhaupt nog kan spreken van kinderen) moet dit geen probleem zijn.

De makers van de film hebben zich er primair op gericht om de doelgroep 12-18 te vermaken. Zij hebben voldoende verantwoordelijkheidsgevoel om geen film te maken die mogelijk schade zou veroorzaken binnen deze doelgroep. Dit blijkt ook uit de keuring, die de film heeft meegekregen in het Verenigd Koninkrijk: 12A. In Duitsland,

een land dat bekend staat om haar zeer beschermende keuringen, heeft de film de leeftijdskeuring 12 jaar.

De film bevat weliswaar angstwekkende scenes en veroorzaakt schrikreacties, maar veroorzaakt geen schade bij 12 tot 15 jarigen naar de mening van de filmdistributeur.

5. De behandeling ter zitting

De filmdistributeur heeft ter zitting haar standpunt nader toegelicht en gehandhaafd.

Desgevraagd geeft de filmdistributeur aan dat het geweld dat voorkomt in de film naar haar mening niet indringend is.

De filmdistributeur heeft in de Kijkwijzervragenlijst vermeld dat er in de film geen mensen voorkomen die zeer angstig zijn. Desgevraagd antwoordt de filmdistributeur dat in de scene waarin Thomas in het lab de medewerkers van de organisatie af luistert en hoort van hun gevaarlijke plan, hij weliswaar angstig is, maar niet zeer angstig zoals bedoeld in de vraag. Zijn verbazing en nieuwsgierigheid voeren in die scene de boventoon. Ook in de scenes waarin de jongeren worden aangevallen en achtervolgd door zombies is er volgens de filmdistributeur geen sprake van zeer angstige mensen. Ze schrikken wel van de zombies en zijn ook bang, maar niet *zeer* angstig. Het is een snelle film en de angst van de jongeren wordt snel afgezwakt, waardoor ze niet als zeer angstig kunnen worden aangemerkt.

De filmdistributeur heeft de vraag of de angstwekkende scènes zich afspelen in een 'alledaagse omgeving' met 'nooit' beantwoord. De filmdistributeur licht toe dat de film zich afspeelt in een post-apocalyptische wereld. De bruggen en verwoeste flatgebouwen in een woestijnomgeving duiden op een apocalyptische wereld. Het is overduidelijk een fantasy-omgeving zonder enige referentie aan een alledaagse omgeving. Met andere woorden: het is geen wereld waar je als mens terecht kunt komen.

De filmdistributeur geeft verder aan dat de film gebaseerd is op een boekenreeks die zich richt op de doelgroep 'young adults' in de leeftijd 12 tot 18 jaar. De film is ook bedoeld voor deze doelgroep. Het is bedoeld als een spannende en prikkelende film. Er wordt wel een grens opgezocht. Het is de bedoeling van de film om kinderen 'lekker te laten griezelen'. De film bevat volgens de filmdistributeur echter geen elementen die schadelijk zijn voor kinderen vanaf 12 jaar. De filmdistributeur geeft verder aan dat in hun promotie niet de indruk is gewekt dat het geen spannende prikkelende film is. Ze hebben niemand op het verkeerde been gezet. Sommige kinderen zijn weliswaar gevoeliger dan andere, maar uit het promotiemateriaal is voor ouders duidelijk om wat voor soort film het gaat. Het zijn de ouders, die moeten bepalen of de film geschikt is voor hun kind. Kijkwijzer ziet alleen op schadelijkheid, aldus de filmdistributeur.

Verder merkt de filmdistributeur op dat er 'maar' 4 klachten zijn binnengekomen bij het bureau, terwijl 285.000 mensen de film gezien hebben.

6. Het oordeel van de Klachtencommissie

De Klachtencommissie stelt vast dat de klacht kan worden behandeld en overweegt daarover als volgt.

Kijkwijzer is opgericht door de verschillende audiovisuele branches in Nederland. Het Kijkwijzersysteem kent bepaalde criteria en het systeem houdt in dat ook bij 1 klacht de klachtencommissie een oordeel over de codering kan geven. In Nederland hebben de branches zich gecommitteerd aan het Kijkwijzersysteem. Dat in het buitenland wellicht andere criteria gelden, doet aan het commitment niet af.

De vragenlijst

Om de classificatie van de film vast te stellen, past de Klachtencommissie het huidige classificatieformulier toe op de film. De onderhavige klacht heeft betrekking op de categorieën angst en drugsgebruik. De Klachtencommissie zal de vragen die betrekking hebben op de inhoudscategorie geweld ambtshalve behandelen.

Angst

In de inhoudscategorie angst gaat het om de volgende vragen.

Vraag 3.1.1. (komen er beelden van zeer angstige mensen voor?) heeft de filmdistributeur met 'nooit' beantwoord.

In de toelichting bij deze vraag is het volgende vermeld: Onder zeer angstig wordt verstaan: mensen die overduidelijk zichtbaar angstig zijn met fysieke kenmerken als zweten, trillen, gillen, huilen, paniek, sprakeloosheid, massahysterie, schreeuwen en in shock raken. Mensen kunnen zeer angstig zijn als gevolg van ongelukken, (natuur)rampen of oorlogen of als gevolg van geweldsacties van andere wezens (mensen, mensachtigen, fantasiewezens of dieren) of dreigingen daarvan

In de film zitten enkele scenes waarin de personages worden achterna gezeten door zombies. Wanneer de jongeren een onderkomen denken te hebben gevonden, blijken zich daar zombies op te houden. De zombies zetten de achtervolging in zodra ze de jongeren opmerken. De situatie waarin ze zich bevinden is bedreigend te noemen. De jongeren zetten het op een lopen, waarbij ze het uitschreeuwen en onder meer roepen "run for your life!". Uit hun gelaatsuitdrukkingen en het geschreeuw is op te maken dat ze overduidelijk zeer angstig zijn.

In een andere scene worden Brenda en Thomas achterna gezeten door zombies in een gebouw dat aan het instorten is. Op enig moment valt Brenda op een raam dat langzaam aan het barsten is, onder haar is een diepe afgrond zichtbaar. Bij iedere beweging, die ze maakt, lijkt het glas verder te barsten. Uit haar gelaatsuitdrukkingen is op te maken dat ze zeer angstig is. Ook wanneer ze daarna door de zombies worden achtervolgd over de puinhopen zijn Brenda en Thomas zeer angstig.

De Klachtencommissie vindt de beantwoording door de filmdistributeur van vraag 3.1.1. met 'nooit' dan ook onjuist.

Vraag 3.1.2. (loopt het met de zeer angstige mensen steeds, dus in alle gevallen, direct goed af?) beantwoordt de Klachtencommissie met 'nee'. Deze vraag wordt alleen met ja beantwoord als de kijker zeker kan weten dat de angstwekkende situatie is opgelost en dit direct in dezelfde of een volgende scene duidelijk wordt. In dit geval blijkt in ieder geval niet dat de dreiging verdwenen is.

De filmdistributeur heeft vragen 3.4.1. en 3.4.2. (Komen er griezeleffecten in de productie voor? Zijn de griezeleffecten hevig?) met '1 keer of vaker' beantwoord. Onder griezeleffecten wordt in de Kijkwijzer verstaan alle elementen waarmee angst en/of weerzin bij de kijker kunnen worden opgewekt. Griezeleffecten kunnen het gevolg zijn van acties van levende wezens (mensen, mensachtigen, fantasiewezens of dieren) of van bovennatuurlijke krachten. Griezeleffecten kunnen meer of minder hevig zijn. Hevige griezeleffecten zijn zo intens dat de kijker er moeilijk afstand van kan nemen. Bij hevige griezeleffecten gaat het vaak om situaties waarbij iets verschrikkelijks gebeurt of staat te gebeuren.

De Klachtencommissie kan zich vinden in de beantwoording van deze vragen door de filmdistributeur. Zo kan de scene waarin de zombies ineens tevoorschijn komen met hun angstaanjagende uiterlijk gezien worden als een hevig griezeleffect.

De filmdistributeur heeft aangegeven dat er ernstige verwondingen te zien zijn in de productie. Vragen 3.5.1. en 3.5.2. zijn door haar beantwoord met '1 keer of vaker'. Voorbeelden van verwondingen die als ernstig gescoord worden zijn: uitspattend bloed, doorgesneden kelen, afgerukte of afgehakte ledematen, vleeswonden, een ernstige verminking, botbreuken, zeer bloederige wonden en bont en blauwe personen. De Klachtencommissie kan zich vinden in de beantwoording van de vragen door de filmdistributeur. Zo is de buikwond van Winston, die hij heeft gekregen als gevolg van een aanval door een zombie, ernstig te noemen. Ook de verwondingen van Marcus in zijn gezicht merkt de Klachtencommissie aan als ernstig; hij is reeds bont en blauw geslagen en krijgt in de betreffende scene nog meer stompen.

Vraag 3.12.1. (spelen de angstwekkende scènes zich af in een alledaagse omgeving?) beantwoordt de Klachtencommissie met '1 keer of vaker'.

In de toelichting bij deze vraag staat dat het bij deze vraag alleen gaat om de omgeving waarin de angstwekkende scènes zich afspelen, niet om de gebeurtenissen en personages. Voorbeelden van een alledaagse omgeving zijn: een dorp of stad, een huis, school, laboratorium of ziekenhuis. Voorbeelden van een niet-alledaagse omgeving zijn: een overduidelijke fantasiewereld, zoals een sprookjeskasteel of piratenschip. Pas wanneer het gaat om fantasy ook wel mythisch, toverachtig en sprookjesachtig genoemd kan er sprake zijn van een niet alledaagse omgeving als bedoeld in deze vraag. Ook wanneer iets zich duidelijk (ver) in het verleden of in de (verre) toekomst afspeelt, is er sprake van een niet-realistische (onalledaagse) omgeving. Voorbeelden hiervan zijn ridderfilms, kostuumdrama's of een film die zich afspeelt in een ruimteschip.

De eerste achtervolging door zombies vindt plaats in een soort kelder of verlaten hal. Wanneer de jongeren de 'kelder' binnenkomen ligt daar allerlei rommel, waaronder oude kleren en spullen. Daaraan is niet te zien dat het een fantasy-omgeving betreft. Ook de latere achtervolging van Thomas en Brenda door zombies vindt plaats in een gebouw. In de film komt niet overduidelijk naar voren dat de wereld waarin deze film zich afspeelt een niet bestaande wereld is. Evenmin duidt de verdere omgeving op een andere wereld. Zo zijn verwoeste gebouwen te zien en lopen de jongeren door een woestijnachtige en bergachtige omgeving. Ook de kleding van de personages en de auto's zien er niet onrealistisch uit.

Dat het verhaal zich afspeelt in een post-apocalyptische wereld (fantasy-wereld) volgt niet overduidelijk uit de setting. Evenmin wordt dat op andere wijze duidelijk gemaakt.

Fictie-producties krijgen de leeftijdsclassificatie 16 jaar voor angst wanneer er hevige griezeleffecten voorkomen in een alledaagse omgeving in combinatie met onder meer zeer angstige mensen en/of ernstige verwondingen. Wanneer de angstwekkende situaties zich afspelen in een niet alledaagse omgeving wordt de leeftijd met één categorie omlaag gebracht. Doordat de filmdistributeur vraag 3.12.1. met 'nooit' heeft beantwoord komt de classificatie op 12 jaar voor angst. De achtergrond hiervan is dat zowel overduidelijke fantasy als het verleden of een verre toekomst 'afstand scheppen' waardoor de kans kleiner is dat kinderen angstig worden. De Klachtencommissie is van oordeel dat de setting waarin de angstwekkende scènes in de film zich afspelen als realistisch kan worden aangemerkt.

In haar verweer geeft de filmdistributeur verder aan dat de boekreeks en de films bedoeld zijn voor de doelgroep 'young adults' in de leeftijd 12 tot 18 jaar. De doelgroep 'young adults' zoals deze doorgaans lijkt te worden gehanteerd in de boekenwereld is evenwel 15-18 jaar (zie o.a. adviesrapport i.o.v. Clavis Uitgeverij <http://kennisbank.hva.nl/document/555363>, informatie op de site van NBD Biblion <http://www.nbdbiblion.nl/product/young-adult> en de Engelse Wikipedia-pagina https://en.wikipedia.org/wiki/Young-adult_fiction).

Gelet op het visuele aspect van films waarvan een grotere impact uitgaat dan van boeken ligt het niet voor de hand om voor films een lagere leeftijd voor deze doelgroep te hanteren.

De overige vragen in deze inhoudscategorie zijn niet van toepassing.

De beantwoording van bovengenoemde vragen leidt tot de classificatie 16 jaar voor angst.

Drugs

In de inhoudscategorie drugs is vraag 6.1.1 van belang (komt er (a) harddrugs- (b) overmatig softdrugsgebruik of (c) overmatig alcoholgebruik in de productie voor?). De filmdistributeur heeft deze vraag met 'nee' beantwoord. De Klachtencommissie is van oordeel dat deze vraag met 'ja' beantwoord dient te worden. In de film krijgen

Brenda en Thomas een drankje van Marcus waarvan ze duidelijk onder invloed raken. Zo denkt Thomas dat hij zoent met Teresa, terwijl het Brenda is.

De overige vragen in deze inhoudscategorie zijn niet van toepassing.

De beantwoording van bovengenoemde vraag leidt tot de classificatie 12 jaar voor drugs.

Geweld

In de inhoudscategorie geweld is vraag 2.3.1. van belang. Zitten er geweldsacties in die indringend zijn? In de toelichting bij deze vraag is het volgende vermeld: Geweldsacties kunnen indringend zijn: door de hardheid van de geweldshandelingen of de hardheid van de dader, omdat het geweld hard aankomt bij het slachtoffer of doordat de inslag van de geweldshandelingen gedetailleerd in beeld wordt gebracht. Bij indringende geweldacties krijgt de kijker de indruk dat het geweld hard aankomt en dat het ook de bedoeling van de agressor is.

In de film is naar het oordeel van de Klachtencommissie indringend geweld te zien. Zo bevat de laatste gevechtsscène waarbij WCKD de 'groep' uiteindelijk overmeestert enkele indringende geweldshandelingen waaronder de scene waarbij Minho geëlektrocuteerd wordt door een van de gemaskerde mannen met een 'taser'.

De Klachtencommissie vindt de beantwoording door de filmdistributeur van vraag 2.3.1 met 'nooit' dan ook onjuist.

Vraag 2.4.1 (zijn er beelden van verwondingen ten gevolge van zichtbare geweldsacties?) beantwoordt de Klachtencommissie met '1 keer of vaker'. Vraag 2.4.2. (Zijn er beelden van *ernstige* verwondingen ten gevolge van zichtbare geweldsacties?) beantwoordt de Klachtencommissie met 'nooit'. De film bevat weliswaar beelden van ernstige verwondingen, maar deze zijn niet het gevolg van geweldshandelingen, die zichtbaar zijn. De filmdistributeur heeft deze vraag beantwoord met '1 keer of vaker'.

De beantwoording door de Klachtencommissie van bovengenoemde vragen in deze inhoudscategorie leidt tot de classificatie 12 jaar voor geweld. Hoewel de filmdistributeur in deze categorie de vragenlijst anders heeft ingevuld dan de Klachtencommissie leidt ook haar beantwoording tot de leeftijd 12 jaar voor geweld. De Klachtencommissie adviseert de filmdistributeur de beantwoording van de vragen aan te passen conform het oordeel van de Klachtencommissie.

De overige vragen in deze inhoudscategorie zijn niet van toepassing.

De overige inhoudscategorieën zijn op de film niet van toepassing.

Classificatie Film

De beantwoording van bovengenoemde vragen leidt tot de eindclassificatie voor de film van 16 jaar op basis van angst.

De Klachtencommissie beslist derhalve als volgt.

7. De beslissing van de Klachtencommissie

Gelet op het hiervoor overwogene acht de Klachtencommissie de klacht gegrond.

De classificatie van de film dient uit te komen op 16 jaar op basis van angst.

De secretaris van de Klachtencommissie heeft op 7 oktober 2015 contact opgenomen met de filmdistributeur om de beslissing van de Klachtencommissie door te geven. In verband met het feit dat de film in de bioscoop te zien is, is immers sprake van een spoedeisend karakter en dient de classificatie zo spoedig mogelijk te worden aangepast. De klachtencommissie geeft de filmdistributeur drie werkdagen na het bekend worden van de uitspraak op 7 oktober 2015, derhalve uiterlijk 12 oktober, de tijd alle maatregelen te nemen die ertoe leiden dat de onjuiste leeftijdsclassificatie 12 jaar op basis van geweld en angst ongedaan wordt gemaakt en wordt omgezet in de leeftijdsclassificatie 16 jaar in combinatie met het inhoudspictogram angst. Zo dient de filmdistributeur dit door te geven aan de bioscopen, waar de film te zien is. Voorts dient de filmdistributeur ervoor te zorgen dat bij de release van de film op DVD of via een online videotheek de door de Klachtencommissie aangegeven classificatie wordt vertoond.

De Klachtencommissie gaat conform artikel 13 lid 1 onder c. Klachtenreglement over tot het opleggen van een boete aan de filmdistributeur, nu in een eerdere uitspraak een klacht tegen de filmdistributeur gegrond is verklaard. Dit betreft: The Grand Budapest Hotel (klachtnummer: 140324.03).

Bij de berekening van de onderhavige boete is de Klachtencommissie uitgegaan van de Sanctierichtlijn. De onderhavige overtreding valt binnen de categorie A 'Inhoudelijke overtredingen'; de film is fout geclassificeerd. De filmdistributeur is een landelijk opererende organisatie, waarvoor elke punt € 1.000, - bedraagt. Nu de leeftijdscategorie wordt verhoogd van 12 naar 16 op basis van één inhouds-categorie (angst), brengt dit voor Beklaagde een boete mee van € 1.000, -. De Klachtencommissie ziet geen grond voor het toepassen van de correctiefactor. De boete dient binnen vier weken na de desbetreffende factuurdatum te worden voldaan.

De Klachtencommissie legt bovengenoemde maatregelen op onder verbeurte van een dwangsom van € 1.000, - per dag, te rekenen vanaf vier werkdagen na het bekend worden van de uitspraak op 7 oktober, met een maximum van € 25.000, -.

Conform artikel 15 lid 2 van het Klachtenreglement heeft de Klachtencommissie de bevoegdheid om al dan niet op verzoek van één der partijen, haar eigen beslissing, voor zover naar haar oordeel redelijkerwijs noodzakelijk, uitvoerbaar bij voorraad te verklaren. Dit betekent dat er aan haar beslissing direct gevolg dient te worden gegeven. Nu het gaat om een bioscoopfilm, is de Klachtencommissie de mening

toegedaan dat het in redelijkheid noodzakelijk is om van deze bevoegdheid gebruik te maken. De Klachtencommissie verklaart hierbij deze beslissing uitvoerbaar bij voorraad. Op deze manier wil de Klachtencommissie voorkomen dat de film met een onjuiste classificatie in de bioscopen wordt vertoond en in de follow up op Dvd en Video met een verkeerde classificatie op de markt wordt gebracht.

Partijen hebben, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld, de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij de Commissie van Beroep van het NICAM.

Het beroepschrift dient binnen vier weken na dagtekening van de uitspraak van de Klachtencommissie schriftelijk bij de secretaris van de Commissie van Beroep te worden ingediend. Het adres luidt: NICAM, Commissie van Beroep, Postbus 322, 1200 AH Hilversum.

Voorzitter

Secretaris

Hilversum, 12 oktober 2015